

Menntun – alþjóðlegt nám – hvað hefur Ísland fram að færa?

Daði Már Kristófersson

Forseti Félagsvísindasviðs Háskóla
Íslands

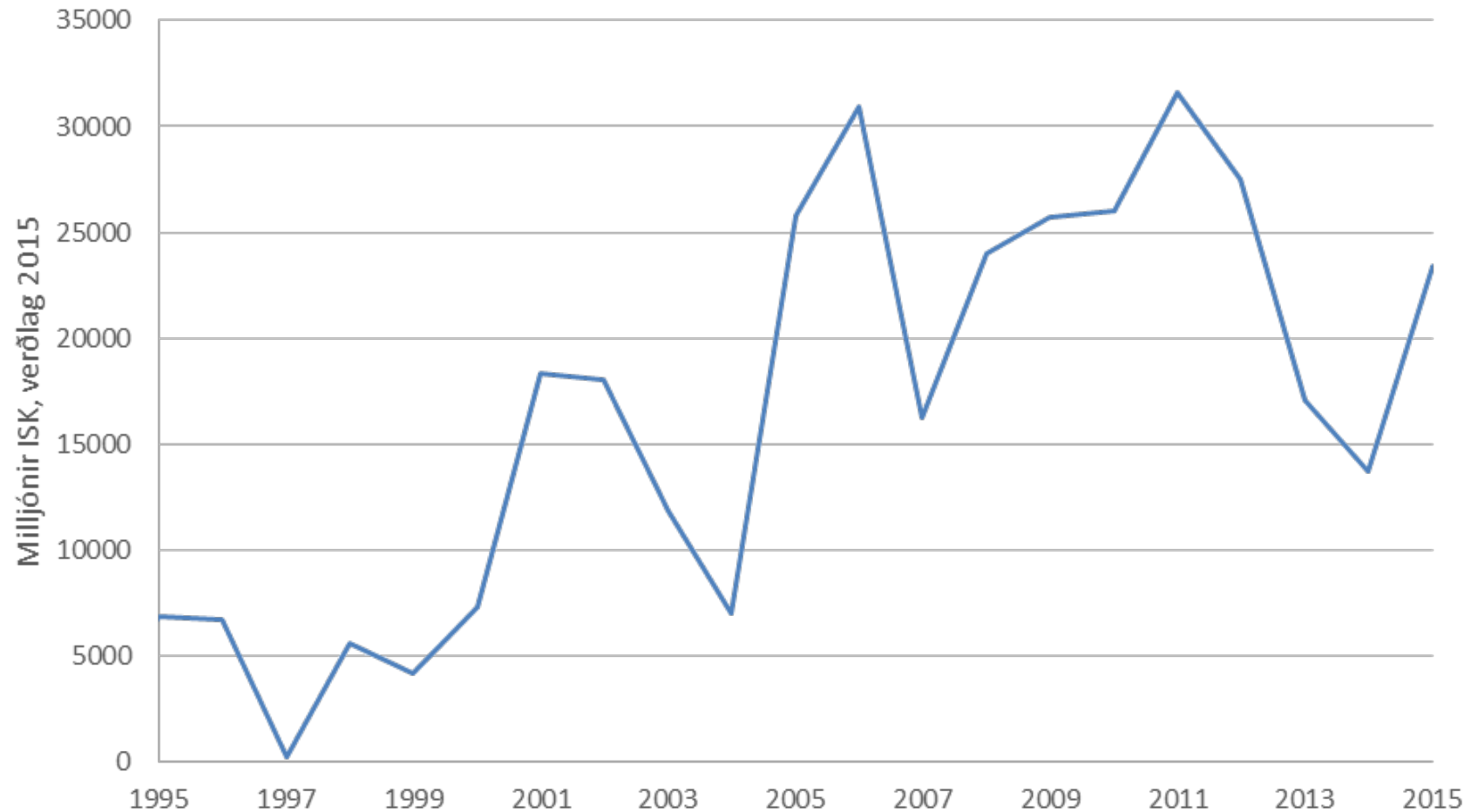
Yfirlit

- Mikilvægi þekkingar (tækni, rannsókna, nýsköpunar...) fyrir þróun arðsemi í íslenskum sjávarútvegi
- Af hverju ætti Ísland að bjóða menntun á þessu sviði?

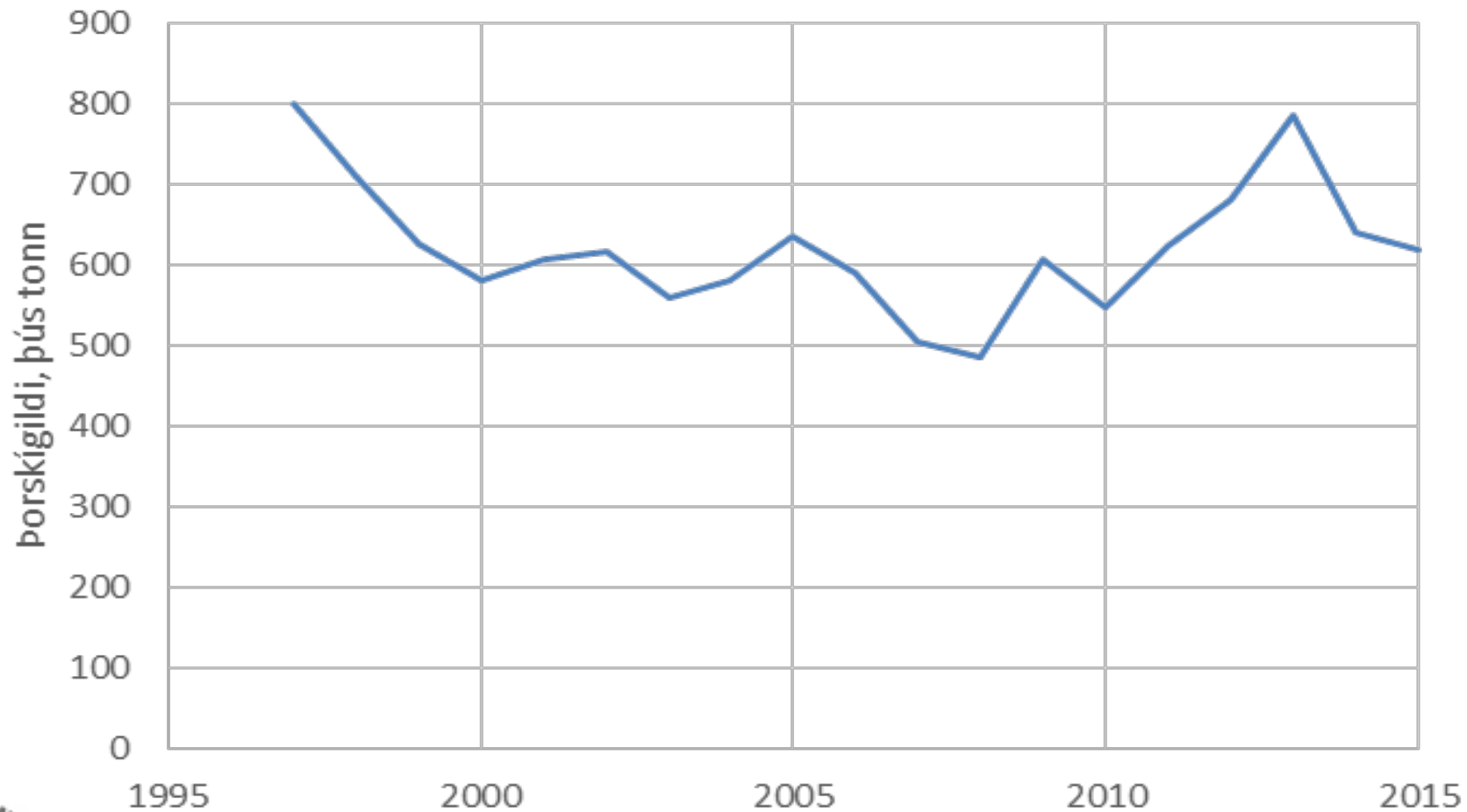

Arðsemi sjávarútvegs síðan 1993

Umfang veiða

Mikilvægir þættir

- Alþjóðlegir
 - Heimsafli til manneldis staðnað undanfarna áratugi
 - Mannfjöldi stöðugt vaxandi
 - Breytingar á neyslumunstri
 - Alþjóðlegir viðskiptasamningar
- Innlendir
 - Hagstjórn/ peningamálastjórn
 - Aflareglur
 - Kvótakerfið
 - Markaðsfyrirkomulag
 - Þekking á tækni, vinnslu og markaðsmálum

Lykilþáttur 1

Kvótakerfið

- Breytir hvötum í útgerð
 - Hámarka hagnað af úthlutuðu aflamarki
 - Sterkur hvati til vöruvöndunar og markaðsstarfs
- Gerir útgerð kleift að nýta betur hráefni og skapar tækifæri til þróunar og nýsköpunar
 - Tímasetja afhendingu, stýra gæðum...

Lykilpáttur 2

Frelsi í markaðsmálum

- Fiskur er misleit vara – eiginleikar ráða virði
- Markaðir verða að miðla skilaboðum um óskir neytenda gegnum virðiskeðjuna til útgerðarinnar
- Mikilvægt að fyrirtæki geti háttað skipulagi sínu til að rækja sem best þetta hlutverk

Lykilþáttur 3

Áhersla á gæði og nýtingu

- Þegar tækifæri gáfust til að nýta getuna til að svara þörfum markaðarins var gæðavitund og þekking (og skilningur á mikilvægi hennar) þegar til staðar
- Afrakstur vinnu margra aðila
 - Fyrirtæki
 - Stjórnvöld
 - Háskólar og rannsóknarstofnanir...

Lykilpáttur 4

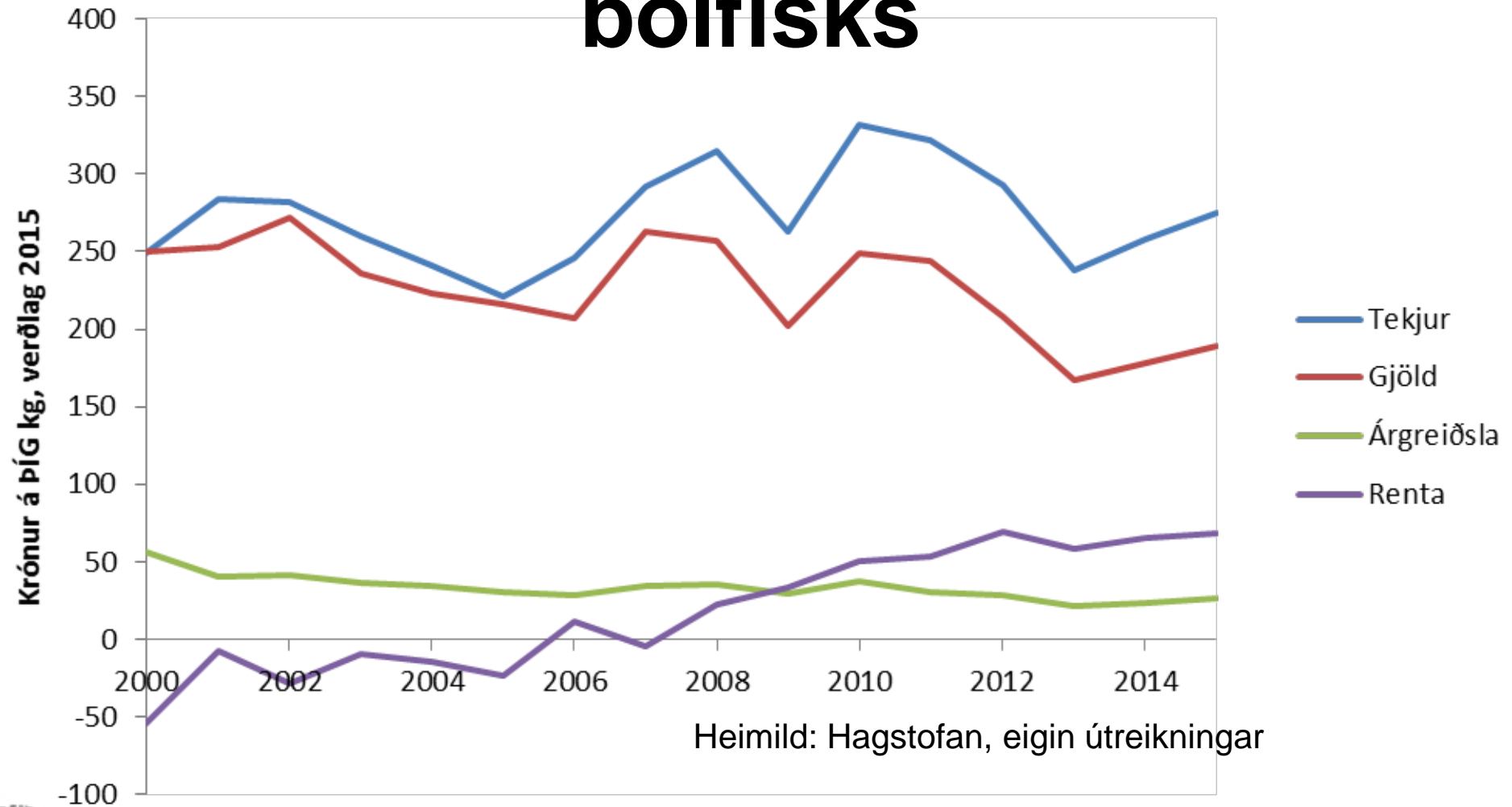
Takmarkanir á heildarveiðum

- Erfið en árangursrík vegferð í að takmarka heildarveiðar á grundvelli sjálfbærniþæmiðna (aflareglur)
- Umfang veiða byggt á vísindum
- Tryggja að langtímahagmunir þjóðarinnar standi ofar öllum skammtímasjónarmiðum

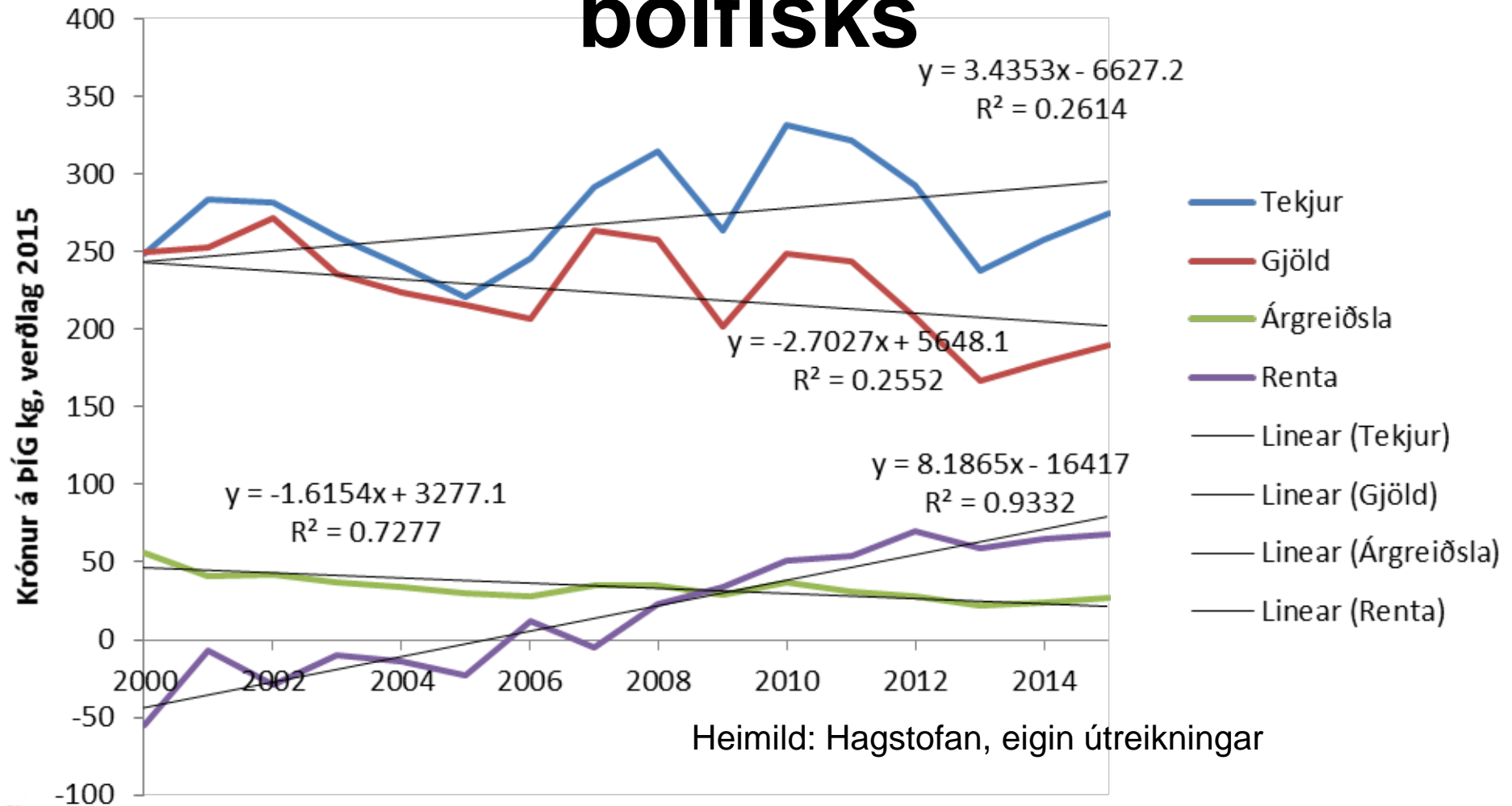

Dæmi um afkomu í virðiskeðju bolfisks

Dæmi um afkomu í virðiskeðju bolfisks

Árleg hagræðing frá 2000-2015

	Frá	Til
Hærri tekjur	1.200	1.900
Lægri kostnaður	950	1.500
Betri nýting fjárfestinga	550	900
Samtals	2.700	4.300

Milljónir króna á verðlagi 2015

Helstu ástæður

- Tekjur
 - Betri nýting
 - Nýtt áhorfni
 - Samhæfing
 - Betri veiða og vinnslu
 - Betri markaðir
- Kostnaður
 - Hagræðing
 - Samhæfing
 - Betri aflabrögð
- Fjárfesting
 - Samhæfing
 - Hagræðing
 - Tekjur

Þekking

Sköpun og miðlun þekkingar

- Stórauka þarf markvissa uppbyggingu þekkingar
- Aukið umfang meistara og doktorsnáms lykill að slíkri uppbyggingu
- Verður ekki gert nema
 1. með sértækri fjarfestingu í slíku námi
 2. með alþjóðlegu námsframboði

Mannauður – lykilla að þekkingu

- Stærð innlends sjávarútvegs takmarkar eftirspurn eftir námi á háskólastigi
- Mikil tækifæri í að flytja inn mannauð (og þekkingu út)
- Skapar nýja þekkingu, aukin tækifæri og ný tengsl

Helstu möguleikar

- Fiskifræði
- Fiskvinnsla og vinnslutækni
- Veiðar og veiðitækni
- Sjávarútvegsfræði
- Fiskveiðistjórnun
- Rekstur sjávarútvegsfyrirtækja
- ...

Verið reynt – en árangur misjafn

- Fiskifræði við HÍ
- Sjávarlíffræði við HÍ
- Stjórnun sjávarútvegsfyrirtækja við HR
- Allt við Hafró UNU FTP (með þáttöku allra)

Nýtt námsframboð HA og HÍ

- 12 mánaða meistaranám á ensku í sjávarútvegsfræði og fiskveiðistjórnun
- Markhópur fyrst og fremst erlendir nemendur
- Hefst janúar 2017

Samantekt

- Mikill árangur af tækni og nýsköpun á grundvelli kunnáttu og rannsókna í íslenskum sjávarútvegi
- Áframhaldandi uppbygging krefst fjárfestinga í mannauði sem erfitt er að ná nema markaðssvæði íslenskra háskóla sé stækkað

